

Американський щоденник

Ігор Павлюк

(поїздка перша)

1.

Стало зовсім не модно любити свою батьківщину.
Запах ладану з грішми змішався. І так живем.
У Нью-Йорку пластмасовий присмак не в ім'я отця і сина.
Довгі нігті обрізані листям пливуть у човен,
Що над риб'ячим небом гойдає домашній Місяць,
І надкушену свічку, і квітку, що йде у плід,
Слимачкову усмішку, світлицю, зорю, темницю
І Колумбові кості, незігнуті в зляканій ним Землі.

Сюди їдуть грішити, не знаючи, що це значить...
І будують церкви, й бережуть, як себе, слова.
І вареники роблять, немов бумеранг апачі,
Тихим почерком пташки листи адресуючи вам.

Пияки із Пустомит мусолять нерідну юність.
Тут, в корчмі San Jose,
Пишуть вірші порожні на жовтих листках лотерей.
І бабуса-повстанка в бабусиній вишиванці
На чутливе "Спасибі" відтінює вам "O'key!".
Москалів проклинає і стильно боїться Бога.
Наче воду, цілує, заплющивши очі,
Прапор батьківщинний свій.
Причащає-прочищує душу піснями, немов дорогу,
Та купує для вічності місце в чиказькій простій траві,
Над якою каміння — немов хмародерів діти...
І ніяких знайомих очей журавлиних зграй.
Тільки зорі такі ж...
І куди ж то від них подітись?
Ну хіба що до них полетіти —
Без тіла, без діла і без Дніпра.

2.

Я з останніх штанів зробив би для нас вітрило,
Щоби наш корабель з усіма до усіх летів...
Адже краще: нехай кораблям виростають крила,
Аніж стануть човни з літаків.

Вчора шаблю козацьку струнку
Бачу в "третій столиці світу".
Та шаблями, на щастя, не ріжуть собі скрижанілих вен.
А насправду: що тут (у світі)
Буває гидкіше за смерть золотого міту? —
Лиш народження міту нового —
Старого, як все нове.

Сексуально бомбити Багдад,
У сабвеях — реклама Лорки із рекламою "водкі "Смирнофф"...
Тут уже можна все.
Для якоїсь планети, звичайно, Нью-Йорк — гальорка.
Для В'єтнаму також...
Ну а так, то здається йому,
Що він всіх пасе:
Стару діву — Свободу, плаксивий новий комп'ютер
І посолений сніг (у нікуди, бач, слизько йти)...
Племена індіанців, Аляску, чукотські юрти,
А насправді — самого його зелені взяли чорти.

Гемінгвей і Уїтмен ліпили цей протяг часу
Із глибокого ритму очей рабині-княжни,
Бо зутрінеш таку африканку —
Розіб'єш священну чашу
І племен, і народів, й Антисатани.

3.

Що ж так порожньо тут — в цих блискучо-смердючих ритмах,
Де вино по мечях, а не кров голуба мовчить?
І бездомний, що homeless зоветься,
На прощах сміється ридма і розтягує мить.
Мов зіниці, розширює мить.
В них кастрована кішка, кастрована білка й пальма...
Якась ватяна церква — безгрішна збирає гріш.
А по ночах залізних плаксиво сміються гальма.

"І ти бруд, ітибрут, і ти, Брут...
За мене мене заріж".

Хмародерів бездомних квадратно-наївні очі,
І безбожна печаль жебраків, що не знають нас.
Їхня Флоріда, кажуть, подібна до Сочі.
І на нашу афганську — в'єтнамська їхня війна.

Зі стволів автоматів пили самогонку синю.
Культуристи-священики щось там про Хтось плели.
Нам і їм.
У нас кругла одна батьківщина.
Ми розпались.
Й вони розійдуться, на жаль, колись.

На руїнах імперії нові виростають міти,
Часом навіть релігії — як християнство от.
Ми радієм, як діти, крилаті і голі діти.
Ми вчимося свободи, боїмося її висот.
Я ж злякався Нью-Йорка.
Тепер його стало шкода.
Так, як шкода усіх і усього,
Бо все мине.
Так минають століття, діди і роди.
Так стара індіанка стрічала, проста, мене.
Так десь Барка живе —
Чи в гнізді, чи в човні, чи в Сонці,
Чи на криках гори, чорнокрилий полин де є.
Він боїться себе? Чи вовків? Чи людей? Чи стронцію?
Він — мовчання чиєсь.

А кругом — голий бізнес: порожньо-стара солома —
І провалля, в яке спішимо, наче гонять нас.
"Ліпше бульбу з лушпайками їсти там, де народжений, вдома",
Ніж втікати від себе в простір...
Вже ліпше — в час.

4.

Пахне порохом порох. І рвуть вишиванку груди.
Вільні бомби летять на дітей, на лелек, на цвіт...

Дуже голосно тут. Дуже смішно і сумно, люде,
Вже чотириста років, а, може, й мільйонів, літ...

Без дитинства країна.
Лише індіанця кости — наче корінь, мов корінь...
А решта — скло і метал.
Тим болючіша осінь. Тим буде болючіша осінь.
І вмиратиме міт золотий, мов "голубая даль".

Дайте ж дереву волю — від яблук, землі, коріння —
І воно пропаде на вітрах — без дітей і гнізд.
Так хоронять дітей, так весною пора осіння.
Так старіючий негр душею танцює твіст.
Він психолог трави.
А в Нью-Йорку — степи з асфальту.
Сон чужої землі.
І не чути падіння зір.
З лебединого пуху шиють залізні пальта.
Сон чужої Землі.
Виє безвірий звір.

Сивий ангел не знає ніякої мови люду,
Або знає усі... Так, урешті, як долар-чорт.
Молоко динозаврів йому подають на блюді.

А поезія тут — просто душевний спорт.

...Але ж люди як люди.
І птиці також — як люди.
І тривожні усі. І наївні, як діти площ.
Та хто знає, хто знає?..
Зраджували й Іуду.
Скільки снігу!..
Пілатові голову замело.

Вже нестаро нічого. Лише доброта й прощення.
Що ж. Вже й міту немає для тих, що створили міт.
Дуже легко повчати, як повні твої кишені
Тих, у кого лиш пісня зосталася на обід...

Має рацію кесар і той, хто над ним, — так само...

І ця липа старенька, що квітне останній раз.
Роблять нас міліграми, а убивають грами.

Врешті — не ми є в америках,
Лиш америки в нас.

5.

Мабуть, так продавали на чокнутих ринках Кафи:
За косу і за зуби, за сніжність дівочих перс.
Українські пастушки, султанші масонських мафій,
Внук Чумацьких Шляхів безчуло до вас примерз.

Спеціально згубив, щоби потім шукати істину...
Криє матом благим свій нестерпно-блаженний біль.
Час доходить межі.
Гріє крила на свічці містика.
Батьківщина не любить себе в перинах сільських весіль.

Внук вже звик до життя —
До Америк, Японій, Рами...
Ще б навчитися жебрати — й можна купити хрест.
Боїмося не шрамів.
Боїмося — коли по шрамах...
Забирайте мене.
Батьківщину не руште.
Фест.

6.

Я монахом в Америці.
Ми продаємо пиво.
Кажем: "From other planets".
Кадило у нас і спів.
Не хмелієм від доларів.
Бавимося в щасливих.
Нам все менше, все менше для щастя потрібно слів.
Ці зелені листочки, здавалось, дають свободу.
Скільки ж мудрості треба, щоб взяти свободу з них!
З пісні моря і космосу вийшла душа народу.
На зелених листочках портретна печаль весни.

Брайтон Біч. Ланцюги золоті. Дієтичне сало.
Білий дім сексуальний і білі раби — то ми:
З Му-му лену, України чи Мексики нелегали
Про душевну історію кожного можна писати томи.
Роблять чорну роботу, в підвалах живуть, у норах.
Цю імперію точать, як Римську колись такі...
Як Радянська імперія, ця розлетиться в порошок.
І складатимуть внуки про них золоті казки.

Ну а поки що наше козацтво
Відносить лайно з-під серів.
І по вусах тече, й попадає у жили їм...
Хоч-не-хоч — ностальгія за Си Ре Се Ром
Прокидається в горлі і нудить, як вічний гімн.
Як комп'ютерний вірус у фінішних снах століття,
Де двозначні нулі анулюють, можливо, все...
Середина між смертю й польотом — ледь-ледь зомліти
І у стані такому казати усім про се-нс,
Що Америка світом керує,
Що тут є золото...
— Thank you!
— Fuck you... — у відповідь.
Тут — "подлеци всех стран".
Придивитися добре: болото — воно і в раю болото.
А баран злоторунний, то він все одно баран.

Тож вмирає той міт золотий про країну Волі...
Може, він ще воскресне.
Воскреслі ідуть від нас...
І народить калина від клена сумну тополю.
Наче сон на чужій Землі — бандурна стара струна.

Я вернусь в Україну.
В початок усе вертає.
Там я буду бідніший на чорта,
Багатший на себе, бо...
Там болючіший час.
Чужина ж тільки простір має.
Чужина — то усе, чого не торкнувся Бог.

То ляльковий театр, де злі барабаси правлять.

Раз у місяць із носа тече їм радянська кров.
Якщо ми йдем туди ж —
Я не вірю ні в ліво, ні в право.

Зліва серце чомусь...
Посередині — лиш Дніпро.